

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 ust 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane jeżeli:

- odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej (art. 3 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej). Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy (art. 3 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej).

Możliwości udzielania wsparcia finansowego uzależnione są przede wszystkim od wielkości posiadanych środków jak również od liczby osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej. O pomoc w postaci zasiłków celowych, okresowych zwracają się osoby i rodziny, z coraz większą częstotliwością, jednak wysokość udzielanych świadczeń nie jest w stanie zaspokoić wzmożonych oczekiwań klientów.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwycięzeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- apewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie.

Pomoc społeczna od dnia 1 maja 2004 roku funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876).

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Zasiłek stały (art. 37 ustawy o pomocy społecznej) przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Całkowita niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidzkiej lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Niezdolność do pracy z tytułu wieku oznacza ukończone przez kobiety 60 lat i 65 lat ukończone przez mężczyznę.

Wysokość zasiłku stałego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej w wysokości stanowiącej różnicę między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż: 645 zł,
- w przypadku osoby w rodzinie zasiłek stały ustala się w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w tej rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje. Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub ubiegającą się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego. Do dochodu osoby ubiegającej się i pobierającej zasiłek stały nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

Zasiłek okresowy (art. 38 ustawy o pomocy społecznej) przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Świadczenie to przyznaje się w szczególności ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Poprzez pojęcie dochód rodziny należy rozumieć sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie ustalonych zgodnie z art. 8 ust. 3 – 13 ustawy.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 634 zł miesięcznie;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Jednocześnie kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między: kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby; oraz pomiędzy kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym pobierającą zasiłek okresowy, może być on wypłacany nadal niezależnie od dochodu, do dnia wynikającego z decyzji przyznającej zasiłek okresowy, nie dłużej jednak niż do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba została zatrudniona (w tej sytuacji zasiłek okresowy jest wypłacany niezależnie od dochodu, nie częściej niż raz na 2 lata.)

Zasiłek celowy (art. 39 ustawy o pomocy społecznej)

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Świadczenie to można przyznać w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zgodnie z art. 40 ustawy zasiłek celowy może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi w przypadku, gdy:

- osoba lub rodzina poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego,
- osoba lub rodzina poniosła straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Natomiast na podstawie art. 41 ustawy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi
- zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego (w tym przypadku zasiłek celowy może być wypłacany niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną).

Świadczenia w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu"

W ramach Programu są realizowane działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, a w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

Świadczenia te realizowane są w formie:

- posiłku,
- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności,
- świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc ta może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego (patrz art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.